

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se.

Remissyttrande – Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård (SOU 2024:72) (S2024/01966)

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Regeringskansliet och Socialstyrelsen beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Utredningen om stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård (SOU 2024:72) har inkommit med ett betänkande. Utredningens uppdrag omfattade ”dels att lämna förslag som kan stärka kommunernas möjlighet att säkra tillgången till läkare i den egna hälso- och sjukvården, dels att lämna förslag som kan skapa bättre förutsättningar för personal- och kompetensförsörjningen i den kommunala hälso- och sjukvården”.

Av betänkandet framgår en bedömning om att störst potential för en ökad läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård finns i en utvecklad samverkan mellan region och kommun i befintliga strukturer. Därför föreslås inga större genomlysningar av de organisatoriska förutsättningarna för huvudmannaskapet avseende läkarinsatserna i den kommunala hälso- och sjukvården. Däremot föreslås i betänkandet ett antal åtgärder, som i olika stor utsträckning berör regionernas arbete. Region Kronoberg vill lämna ett antal synpunkter på remissen, men hänvisar även till regionens remissyttrande i SOU 2022:41.

Synpunkter

Region Kronoberg ser överlag positivt på intentionen med de förslag som presenteras i utredningen. Samarbetet mellan den kommunala och regionala hälso- och sjukvården är avgörande i det fortsatta utvecklingsarbetet. Vidare delar Region Kronoberg utredningens bedömning om att det saknas behov av en större genomlysning av de organisatoriska förutsättningarna för huvudmannaskapet avseende läkarinsatserna i den kommunala hälso- och sjukvården.

Utredningen föreslår att det bör införas ett formellt lagkrav på tillgången till medicinsk bedömning dygnet runt i den kommunala hälso- och sjukvården – både gällande kommunernas tillgång till sjuksköterska och regionernas tillgång till läkare. Vidare bedömer utredningen att ett sådant formellt lagkrav skulle leda till att regionerna behöver tillhandahålla en viss grundstruktur för läkarinsatserna vid

sidan av exempelvis vårdcentralernas läkarmedverkan i den kommunala hälso- och sjukvården. I utredningen betonas att det inte anses tillräckligt för regionerna att hänvisa till akutmottagning eller växeltelefon för att ha fullgjort uppdraget om möjlighet till läkarbedömning dygnet runt.

Region Kronoberg ställer sig positiv till det föreslagna lagkravet på tillgång till medicinsk bedömning av läkare dygnet runt. Redan idag tillhandahåller regionen en sådan möjlighet genom primärvårdens jourverksamhet. Genom ett tydliggörande i lagstiftningen kan regionernas huvudmannaskap bibehållas, samtidigt som kommunernas rätt till läkarnärvaro stärks rent formellt. En sådan lösning riskerar inte heller att innebära att nya gränsdragningar i huvudmannaskapet uppstår eller att vårdcentralernas uppdrag varierar – både mellan regionerna likväl som inom en och samma region.

Av utredningen framgår vidare ett förslag om en utsedd ledningsansvarig för planering, uppföljning och samordning av regionens hälso- och sjukvårdsinsatser i kommunerna, vilket Region Kronoberg ställer sig positiv till. Liknande förslag lämnades i samband med remissen på SOU 2022:41. I dagsläget finns ett politiskt uppdrag i Region Kronoberg om att undersöka behovet av och formerna för en strategiskt placerad samordnande funktion med läkarkompetens med uppdraget att arbeta med strategiska frågor gentemot kommunerna samt utveckla samarbetet på övergripande nivå.

En del av utredningens uppdrag var också att undersöka en ordning för hur kommunerna ska kunna anställa läkare. Förslagen som presenteras i utredningen ger kommunerna en större frihet att anställa läkare utan avtal med regionen. Utredningen lämnar ett antal bedömningar och föreslår bland annat att det inte ska "(...) vara förbjudet för en kommun att anställa läkare för patientnära kliniskt arbete i den kommunala hälso- och sjukvården. Möjligheten att anställa läkare ska vara frivillig. Samtidigt ska regionens grundläggande ansvar för läkarmedverkan kvarstå oinskränkt. Detta ska framgå av en ny bestämmelse i 12 kap. hälso- och sjukvårdslagen." Region Kronoberg är kritisk till att möjliggöra för kommunerna att – även på frivillig basis – anställa läkare. Dels handlar det om utmaningar kopplade till gränsdragningar mellan huvudmännen som riskerar att uppstå när bestämmelserna mjuknar. Dels riskerar det leda till utmaningar kopplat till dokumentation, journalföring och kontinuitet, likväl som otydlighet i ansvarsfrågan i relation till invånarna. Snarare finns potential i ett fortsatt utvecklingsarbete med gemensam plan för kommunal och regional primärvård där läkarkompetens ingår som en del.

Barnrättsperspektiv

Det framgår inte av remissen om en prövning av barnets bästa har genomförts.